

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ MINI-TILL

Тертична К.Ю. , здобувач вищої освіти

Піюренко І.О. , д-р екон. наук, доцент кафедри готельно-ресторанної
справи та організації бізнесу

Миколаївський національний аграрний університет

Сучасний стан аграрної галузі обумовлюється глобальним впливом технологічної модернізації, яка не завжди є доцільною і не відповідає дійсним потребам та можливостям сільськогосподарських виробників. Особлива актуальність впровадження новітніх технологій в Україні зумовлена зростанням проблеми екологічнобезпечного використання земель сільськогосподарського призначення, яка пов'язана зі зниженням їхньої родючості, поширенням ерозійних процесів, збільшенням площ деградованих і забруднених земель.

Тому Україна, прагнучи дотримуватися основних принципів агроінноваційного розвитку, має враховувати особливості й можливості вітчизняного сільськогосподарського виробництва та необхідність впровадження технологічної безпеки, перевірки наявних і впроваджуваних технологій.

"Mini-till", яка передбачає мінімізацію техніко-технологічного впливу на ґрунт під час його обробітку, що підвищує економічну ефективність й екологічність процесу вирощування сільськогосподарських культур за рахунок зниження погодно-кліматичного впливу, суттєвого зменшення рівня витрат палива, добрив, засобів захисту рослин, скорочення використання сільськогосподарської техніки, зростання врожайності, оптимізації сівозмін, покращення стану природного середовища тощо.

Перевагами даної технології обробітку ґрунту є: накопичення органічної речовини і власне гумусу в ґрунті за рахунок збереження в ній пожнивних залишків; підвищення родючості ґрунту з плином часу – до 45 % протягом 5–7

років; поліпшення фільтраційних властивостей ґрунту; зменшення кількості проходів техніки і широке застосування комбінованих прийомів обробки ґрунту, що скорочують кількість проходів техніки; збереження більшої кількості вологи в ґрунті; скорочення поливу при вирощуванні овочів на поливних землях у 2,5–3 рази; зниження потреби в гербіцидах та скорочення витрати мінеральних добрив з плином часу[1].

Досвід передових господарств, які застосовують енергозберігаючу технологію показав, що ґрунтозахисні і ресурсозберігаючі технології землеробства, порівняно з традиційною, потребують втричі менше часу на обробіток землі, вдвічі-втричі менше пального та вдесятеро менше мінеральних добрив, а безплужний обробіток ґрунту дає змогу на третину зменшити внесення органічних добрив.

Аналіз ефективності виробництва на СТОВ «ЛНЗ-Агро», яке застосовує технологію Mini-till, показав збільшення урожайності пшениці на 9,9 ц/га, вищу ціну реалізації 1 ц на 56,81 грн, прибутку на 1 ц зерна одержано більше на 20,90 грн і рівень рентабельності вищий на 1,1 в. п.

Фінансові показники по вирощуванню кукурудзи на зерно в СТОВ «Шпола-Агро-Індустрі», де також застосовують енергозберігаючу технологію, збільшились: ціна реалізації 1 ц зерна на 534,58 грн; прибуток на 1 ц зерна – на 364,05 грн; рівень рентабельності у СТОВ вищий на 101,5 в. п.

Аналіз показників по основних зернових культурах показав, що в СТОВ «ЛНЗ-Агро», яке застосовує при вирощуванні пшениці технологію обробітку ґрунту Mini-till, витрати нафтопродуктів на 1 га посіву пшениці менші, чим при її вирощуванні за традиційною технологією, на 204,09 грн/га, в СТОВ «Шпола-Агро-Індустрі» на 1 га посіву пшениці менше витрат по нафтопродуктах на 951,01 грн і амортизації – на 272,49 грн [3].

Але досліджувана ресурсозберігаюча технологія має і недоліки: необхідність щорічного застосування гербіцидів через уміння бур'янів модифікуватись; значні витрати на гербіциди та гібриди, що стійкі до пестицидів; необхідність у новій техніці – більш потужних і дорогих тракторах

(у разі застосування зарубіжної техніки – дорожнеча і неповна відповідність зарубіжної техніки вимогам клімату України). Також є ряд проблем в адаптуванні: відсутність чітких рекомендацій щодо переходу на технологію; слабка державна підтримка, відсутність субсидіювання; потреби в інвестуванні.

Згідно проведеного дослідження у порівнянні декількох ресурсозберігаючих технологій отримано такі результати: найбільшу частку у структурі витрат для всіх технологій займають амортизаційні відрахування (22,01-32,74%); витрати на систему удобрення у технологіях вирощування озимої пшениці сьогодні становлять приблизно 17,54-41,33 % від усіх технологічних витрат; значна кількість ресурсів витрачається на систему захисту посівів від шкідників, бур'янів та вилягання – від 5,88% за класичною технологією до 9,33 % за Mini-till. При переході від класичної до технології Mini-till ми бачимо зменшення витрат на техніку та паливо-мастильні матеріали [2].

Проведені дослідження вказують на те, що використання ресурсозберігаючих технологій обробітку ґрунту в с.г. підприємствах сприятиме підвищенню економічної ефективності виробництва зернових культур, стабільності виробництва і конкурентоспроможності зернової продукції, збереженню та відтворенню родючості ґрунтів, поліпшенню екологічного стану довкілля у час розорення земель та необґрунтованому веденню сільськогосподарського виробництва за умови застосування інноваційних технологій протягом тривалого часу.

Інформаційні джерела:

1. Білінська В. Сучасні інноваційні технології в сільському господарстві: основна характеристика та перспективи впровадження/ В. Білінська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка.–2015.–№ 7 (172).–С.74-80

2. Зубко В.М. Аналіз економічної ефективності традиційної та ресурсозберігаючих технологій вирощування озимої пшениці / В.М.Зубко //

Вісник Сумського національного аграрного університету.–2016.–№10/2(30).–
С.40-43

3. Уланчук В.С. Інноваційні технології обробітку ґрунту та ефективність їх застосування при вирощуванні зернових культур на Черкащині / В. С. Уланчук, Б.В. Загребельний // «Modern Economics».–2017.–№6.–С.210-220.